Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2026, NUMMER 70

Datum	19 mei 2026
Van	College B&W
Behandeld door	I. Jenniskens
E-mailadres	ineke.jenniskens@utrecht.nl
Kenmerk	34170237
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke vragen jaargang 2026 nummer 70 ‘Terughoudendheid met het beboeten van harddrugsgebruik’ van Sjaak van Bemmel en Maarten van den Heuvel (Partij voor de Dieren), Stevie Nolten (BIJ1) en Aileen Siedenburg en Lars van Rooij (Student & Starter). De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Waarom zijn er 100 meer boetes uitgedeeld: welke verklaring is hiervoor?
Antwoord 1
In 2025 is de overlast en criminaliteit toegenomen. Zo zien we bijvoorbeeld dat het aantal overlastregistraties bij de politie in de binnenstad, waar veel van de boetes op openlijk harddrugsgebruik zijn opgelegd, is toegenomen van 4765 in 2024 naar 5089 in 2025. Omwonenden en ondernemers van bijvoorbeeld omgeving Sijpesteijntunnel, Stationstraat, stationsgebied, Jaarbeursplein en de kop van Lombok hebben onlangs op verschillende manieren en op verschillende plekken hun zorgen en gevoelens van onveiligheid geuit. Onze Utrechtse aanpak om deze overlast en criminaliteit tegen te gaan, bestaat uit een pakket van maatregelen. De toename van de overlast vraagt een grotere inzet vanuit zowel de zorg-/ondersteuningskant (perspectief bieden) als op het handhaven bij –dreigende- excessen (grenzen stellen). We zien dan ook dat niet alleen het aantal boetes op het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte is gestegen. Het Eropaf-team heeft in 2025 ruim 1200 mensen bereikt (waarvan iets meer dan de helft openstond voor toeleiding naar een vorm van zorg of hulp), er zijn meer persoonsgerichte- en locatieaanpakken opgestart en het aantal bezoeken/bezoekers van gebruikersruimte de Stek is toegenomen. We staan dus als stad in het geheel, vanuit zorg en veiligheid, voor een steeds grotere opgave.

Vraag 2
In het handhavingsverslag wordt duidelijk hoeveel boetes er zijn uitgedeeld, maar niet welk deel van de boetes daadwerkelijk geïnd zijn. Kan het college inzichtelijk maken hoeveel boetes er zijn geïnd en hoe er is omgegaan met de boetes die niet geïnd zijn?
Antwoord 2
Wanneer de BOA een persoon een boete oplegt, wordt deze verwerkt door het CJIB en naar de overtreder gestuurd. Het volledige proces van inning, verzet en beroep wordt door het CJIB afgehandeld waardoor de gemeente er maar beperkt zicht op heeft. Als de aangeleverde gegevens onvoldoende zijn — bijvoorbeeld wanneer een postadres ontbreekt — wordt de casus niet opgepakt door het CJIB. De gemeente ontvangt hierover niet actief een terugkoppeling. Navraag bij het CJIB levert op dat er van de in 2025 ingestuurde boetes op gebruik van harddrugs 64 zaken zijn verwijderd en er 19 zaken zijn overgedragen aan het CVOM (op zitting komen). De rest van de ingestuurde boetes zit nog in het proces van beoordeling.

Vraag 3
Waarom worden er bij dit verbod op harddrugsgebruik relatief veel boetes uitgedeeld in vergelijking met het aantal waarschuwingen?
Antwoord 3
Bij het beboeten op gebruik van harddrugs in de openbare ruimte geldt dat handhaving alleen wordt ingezet op plaatsen waar structureel overlast wordt ervaren van openlijk harddrugsgebruik. Ook in deze aanpak wordt ingezet op het toe- (of terug)leiden naar zorg. Het Eropaf-team gaat dagelijks in verschillende samenstellingen naar dit soort locaties om mensen te verleiden om gebruik te maken van het zorgaanbod. Zoals we ook gezien hebben, laat echter niet iedereen zich naar zorg toe (ver)leiden. Politie en handhaving stellen dan grenzen aan het overlastgevende gedrag. Dat kan soms, mondeling of schriftelijk, met een waarschuwing. In andere situaties vraagt het om een boete.

Vraag 4
Hoe kijkt het college aan tegen de hoogte van de boete voor harddrugsgebruik? Waarom is deze zoveel hoger dan bij buitenslapen? Erkent ze dat het kan resulteren in extra zorgen en stress bij een toch al kwetsbare groep?
Vraag 5
Deelt het college dat het raar is dat er een groot verschil zit tussen boetebedragen bij boetes die een identiek doel hebben?
Antwoord 4 en 5
De hoogte van boetes wordt niet door het college van B&W vastgesteld. Dat geldt eveneens voor de hoogte van de boete voor harddrugsgebruik in de openbare ruimte en buitenslapen. De gemeenteraad stelt het verbod vast in de APV, terwijl de hoogte van de boete volgt uit landelijke sanctieregels en de feitcode die aan de overtreding is gekoppeld. De feitcodes en bijbehorende tarieven worden vastgesteld door het College van procureurs-generaal. Dat de boete voor harddrugsgebruik hoger kan zijn dan voor buitenslapen hangt samen met het juridische karakter van de overtreding. Harddrugsgebruik in de openbare ruimte wordt in de handhaving doorgaans verbonden aan een ernstige(re) inbreuk op de openbare orde, veiligheid en overlast.

Vraag 6
Is het college bereid om het boetebedrag voor harddrugsgebruik gelijk te maken aan andere boetes die gericht zijn op overlast, en in dit geval dus naar beneden bij te stellen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord 6
Nee, wij hebben geen rol in het vaststellen van de boetebedragen en geen invloed op de hoogte ervan.

Vraag 7
Is het college bereid om zo lang als het harddrugsverbod geldt op eenzelfde manier terughoudend om te gaan met het beboeten van harddrugsgebruik, zoals ze deed in 2025 met het verbod op buitenslapen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord 7
Nee, we vinden het belangrijk om het verbod in te zetten waar het voor bedoeld is; voorkomen dat we teruggaan naar een situatie waarin mensen verder afglijden in drugsgebruik, er vervuilde drugs aan hen verkocht werd, geen gebruik meer maken van de hulp en zorg die zij ontvangen, kwetsbaar zijn voor uitbuiting en dat de hulpverleners geen contact meer kunnen leggen. De situatie die zo grimmig was dat omwonenden, passanten en ondernemers zich continu onveilig voelden door vechtpartijen, intimidatie, bedreigingen, mishandelingen en drugsafval. We vinden het van belang om de 'Utrechtse aanpak' van overlast en criminaliteit, die leunt op perspectief bieden én *grenzen stellen, in balans te houden. Zeker nu we daar in omvang voor een steeds grotere opgave staan.*

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen Terughoudendheid met het beboeten van harddrugsgebruik

16-4-2026

Vragen:

In Utrecht geldt sinds een paar jaar een verbod op harddrugsgebruik. Deze boete is ingesteld met als doel om overlast tegen te gaan en mensen naar de zorg te begeleiden. In het handhavingsverslag van 27 maart 2026 is te zien dat er in 2025 ruim honderd boetes meer zijn uitgedeeld voor harddrugsgebruik dan in 2024 (van 264 boetes in 2024 naar 368 boetes in 2025). Dit zijn boetes van ruim 400 euro. Voor november 2026 moet de raad beslissen over een mogelijke voortzetting van het harddrugsverbod, omdat het huidige verbod dan afloopt. Door de sterke toename in uitgedeelde boetes heeft de Partij voor de Dieren, BIJ1 en Student en Starter vragen over de huidige invulling van het verbod.

De werking van de boete

1. Waarom zijn er 100 meer boetes uitgedeeld: welke verklaring is hiervoor?
2. In het handhavingsverslag wordt duidelijk hoeveel boetes er zijn uitgedeeld, maar niet welk deel van de boetes daadwerkelijk geïnd zijn. Kan het college inzichtelijk maken hoeveel boetes er zijn geïnd en hoe er is omgegaan met de boetes die niet geïnd zijn?
3. Waarom worden er bij dit verbod op harddrugsgebruik relatief veel boetes uitgedeeld in vergelijking met het aantal waarschuwingen?

Boetebedrag

De boete voor harddrugsgebruik ligt aanzienlijk hoger dan de meeste andere boetes. Ter vergelijking, de boetes die voor buitenslapen uitgedeeld werden bedragen 170 euro. De boete voor harddrugsgebruik is dus ruim twee keer zo hoog. Voor mensen met een verslaving kunnen de omstandigheden echter even precair zijn. Daarnaast gebeurt het ook dat mensen zowel dakloos zijn als verslaafd. Het gaat hier dus echt om een heel kwetsbare groep. Het is opmerkelijk dat de boete voor harddrugsgebruik zoveel hoger is, terwijl het doel van de verboden identiek zijn: het college zegt bij beiden dat het nodig is tegen overlast en om de mensen met een verslaving te begeleiden naar zorg. Met de grote stijging in het aantal boetes maken wij ons zorgen dat deze hoge boetes leiden tot grote financiële problemen en/of stress.

4. Hoe kijkt het college aan tegen de hoogte van de boete voor

harddrugsgebruik? Waarom is deze zoveel hoger dan bij buitenslapen? Erkent ze dat het kan resulteren in extra zorgen en stress bij een toch al kwetsbare groep?

5. Deelt het college dat het raar is dat er een groot verschil zit tussen boetebedragen bij boetes die een identiek doel hebben?

Aangezien het harddrugsgebruik geen landelijk verbod is, wordt niet voorgeschreven hoe hoog het boetebedrag moet zijn (artikel 154b-6 gemeentewet).

6. Is het college bereid om het boetebedrag voor harddrugsgebruik gelijk te maken aan andere boetes die gericht zijn op overlast, en in dit geval dus naar beneden bij te stellen? Zo nee, waarom niet?

Terughoudend zijn met beboeten

Door de aangenomen motie M15 Rechtdoen aan Terughoudendheid werd er in 2025 terughoudender omgegaan met boetes op buitenslapen. Het aantal boetes voor buitenslapen is in 2025 fors gedaald. De boetes voor harddrugsgebruik zijn daarentegen fors toegenomen en in vergelijking vele malen hoger, terwijl het doel van de boete dus zoals gezegd identiek is.

7. Is het college bereid om zo lang als het harddrugsverbod geldt op eenzelfde manier terughoudend om te gaan met het beboeten van harddrugsgebruik, zoals ze deed in 2025 met het verbod op buitenslapen? Zo nee, waarom niet?

Gesteld door:

- Sjaak van Bemmel – Maarten van Heuven, Partij voor de Dieren
- Stevie Nolten, BIJ1
- Aileen Siedenburg – Lars van Rooij, Student en Starter